

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีใช้สื่อการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Rerearch) มีรายละเอียด และขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาทางไกลสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนักศึกษาชายและหญิง ที่ลงทะเบียนเรียนและผ่านการสอบภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ในเขต 3 จังหวัดเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ ระยอง, ชลบุรี และฉะเชิงเทรา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 37,584 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ สุ่มจากประชากรข้างต้น ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามานะ (Yamane, 1973) ซึ่งกำหนดว่า ขนาดประชากร 50,000 คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 397 คน โดยยอมรับให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มได้ไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
2. สุ่มตัวอย่างจาก 3 จังหวัดมาจังหวัดละ 1 อำเภอ โดยการจับสลากจังหวัดละ 1 อำเภอ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ชลบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอเมืองชลบุรี และระยอง ได้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอบ้านค่าย
3. สุ่มตัวอย่างจาก 3 อำเภอ โดยการจับสลากหมายเลขของกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างอำเภอละ 170 คน โดยแบ่งเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง 2.81 ขึ้นไป ระดับปานกลาง 2.41-2.80 และระดับต่ำ น้อยกว่า 2.40 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 510 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ และเติมคำในช่องว่าง โดยถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพ การสมรส เหตุผลที่ศึกษาต่อ สื่อที่ใช้ในการศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีใช้สื่อชนิดให้เลือกตอบ โดยเนื้อหาจะครอบคลุมเกี่ยวกับ วิธีใช้สื่อ วัตถุประสงค์การใช้สื่อ สถานที่ วัน ช่วงเวลา ความถี่ ระยะเวลา ปริมาณสื่อ บุคคลที่ร่วมใช้สื่อด้วย และกระบวนการใช้สื่อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อ และกระบวนการใช้สื่อ โดยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ ลิเคิร์ต (Likert scale) เบสท์ (Best 1981 : 181)

2. ตรวจสอบแบบสอบถามโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อ จำนวน 5 ท่าน

3. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2539 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอบ้านค่าย จำนวน 20 คน

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอีกครั้งและนำไปจัดทำเป็นฉบับจริง

เกณฑ์การประเมินค่าแบบสอบถาม

แบบสอบถามทั้ง 3 ส่วน ที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ต้องประเมินออกมาเป็นค่า เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการให้ประเมินค่าแบบสอบถามไว้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

เพศ   เพศชาย   มีค่าเท่ากับ   1

                  เพศหญิง   มีค่าเท่ากับ   2

อายุ   ให้ค่าตามอายุจริง

อาชีพ   ให้ค่าเรียงลำดับ จาก 1-4

รายได้	ไม่มีรายได้	มีค่าเท่ากับ	1
	น้อยกว่า 2,000 บาท	มีค่าเท่ากับ	2
	2,000 - 3,000 บาท	มีค่าเท่ากับ	3
	3,001 - 4,000 บาท	มีค่าเท่ากับ	4
	4,001 - 5,000 บาท	มีค่าเท่ากับ	5
	5,001 - 6,000 บาท	มีค่าเท่ากับ	6
	6,001 - 7,000 บาท	มีค่าเท่ากับ	7
	มากกว่า 7,000 บาท	มีค่าเท่ากับ	8

สถานภาพการสมรส

โสด	มีค่าเท่ากับ	1
สมรส	มีค่าเท่ากับ	2
หม้าย	มีค่าเท่ากับ	3
หย่า	มีค่าเท่ากับ	4

เหตุผลที่ศึกษาต่อในระดับ ม.ต้น

ต้องการวุฒิทางการศึกษา	มีค่าเท่ากับ	1
ต้องการเงินเดือนเพิ่ม	มีค่าเท่ากับ	2
ตามเพื่อน	มีค่าเท่ากับ	3
ผู้ปกครองต้องการ	มีค่าเท่ากับ	4

สื่อที่ใช้ในการศึกษามากที่สุด

ให้นักศึกษาเติมตัวเลขตามลำดับการใช้งานจาก 1-8 โดยให้คะแนนตามตัวเลข

เกรดเฉลี่ยสะสม

น้อยกว่า 2.00	มีค่าเท่ากับ	1
2.00 - 2.40	มีค่าเท่ากับ	2
2.41 - 2.80	มีค่าเท่ากับ	3
2.81 - 3.20	มีค่าเท่ากับ	4
3.21 - 3.60	มีค่าเท่ากับ	5
มากกว่า 3.60	มีค่าเท่ากับ	6

ส่วนที่ 2 ลักษณะของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 จะมีลักษณะการตอบ 3 ลักษณะ ซึ่งแบ่งการให้คะแนนตามลักษณะการตอบ ดังนี้

1. ถ้าคำถามให้ตอบจำนวนครั้งที่ใช้สื่อการเรียน ให้ค่าดังนี้

ไม่เคยใช้	มีค่าเท่ากับ	0
ใช้ 1-2 ครั้ง หรือน้อยกว่า 5 ครั้ง	มีค่าเท่ากับ	1
ใช้ 3-4 ครั้ง หรือ 5-10 ครั้ง	มีค่าเท่ากับ	2
ใช้ 5-6 ครั้ง หรือ 10-15 ครั้ง	มีค่าเท่ากับ	3
ใช้ 7 ครั้งขึ้นไป หรือ มากกว่า 15 ครั้ง	มีค่าเท่ากับ	4
2. ถ้าคำถามให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก จะให้ค่า ดังนี้

ตอบในตัวเลือกนั้น	มีค่าเท่ากับ	1
ไม่ตอบในตัวเลือกนั้น	มีค่าเท่ากับ	0
3. ถ้าคำถามให้เลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียวจะเรียงน้ำหนักค่าจาก 1 ถึงจำนวนตัวเลือกที่มี

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อและกระบวนการเรียนจากสื่อการเรียน โดยให้ผู้ตอบประเมิน และให้ค่าดังต่อไปนี้

การปฏิบัติบ่อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
การปฏิบัติบ่อย	มีค่าเท่ากับ	4
การปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
การปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ	2
การปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีวิธีการเก็บข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการคัดลอกผลการเรียนและที่อยู่ของนักศึกษา
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือถึงหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามให้กับนักศึกษาที่บ้าน และรอการตอบกลับ (ดำเนินการช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2541)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* (Statistic Package for the Social Sciences) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ใช้สัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่กำหนดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ใช้การวิเคราะห์การถดถอยหลายทาง (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์สื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องวิธีใช้สื่อ วัตถุประสงค์การใช้สื่อ สถานที่ วัน ความถี่ ระยะเวลา ช่วงเวลา ปริมาณสื่อ บุคคลที่ร่วมศึกษาค้นคว้า โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา

4. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อและกระบวนการใช้สื่อ นำมากำหนดค่าเป็น 5 ระดับ ตามสภาพความเป็นจริง วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีการ กำหนดค่าดังนี้

การปฏิบัติบ่อยที่สุด	ให้มีค่าเท่ากับ	5
การปฏิบัติบ่อย	ให้มีค่าเท่ากับ	4
การปฏิบัติปานกลาง	ให้มีค่าเท่ากับ	3
การปฏิบัติน้อย	ให้มีค่าเท่ากับ	2
การปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้มีค่าเท่ากับ	1

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการคือนำหนักของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

4.50 - 5.00	มีค่าเท่ากับ	การปฏิบัติบ่อยที่สุด
3.50 - 4.49	มีค่าเท่ากับ	การปฏิบัติบ่อย
2.50 - 3.49	มีค่าเท่ากับ	การปฏิบัติปานกลาง
1.50 - 2.49	มีค่าเท่ากับ	การปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.49	มีค่าเท่ากับ	การปฏิบัติน้อยที่สุด